

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาหารกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับผังความคิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. แบบแผนการวิจัย
2. กลุ่มเป้าหมาย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น แบบกลุ่มเดี่ยววัดผลก่อนและหลังการทดลอง (The single group pre test post test design) (ชูศรี วงศ์วัฒน์และองอาจ นัยพัฒน์, 2551 : 34) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แบบแผนการวิจัย

สอบก่อน	การจัดการเรียนรู้	สอบหลัง
T_1	X	T_2

- เมื่อ X แทน การจัดการกระทำตามการทดลอง (Treatment)
 T_1 แทน การวัดผลก่อนการทดลอง (Pre test)
 T_2 แทน การวัดผลหลังการทดลอง (Post test)

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน โรงเรียนบ้านดอนช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำแนกตามลักษณะการใช้ ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง อาหารกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนที่ความคิด จำนวน 10 แผน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการทดลอง ประกอบด้วย
  - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
  - 2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้
  - 1.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ของกระทรวงศึกษาธิการ
  - 1.2 ศึกษารูปแบบวิธีการสืบเสาะหาความรู้ตามแนวคิดของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2551 : 18-19)
  - 1.3 กำหนดโครงสร้างและเนื้อหาที่จะนำไปสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของวิธีการสืบเสาะหาความรู้ โดยผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 10 แผน ดังนี้

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้และเวลาเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เนื้อหา	เวลา(ชั่วโมง)
1	อาหารและสารอาหาร	2
2	การตรวจสอบสารอาหาร	2
3	การตรวจสอบวิตามินซี	2
4	สารอาหารที่ให้พลังงาน	1
5	สารอาหารที่ไม่ให้พลังงาน	1
6	ความต้องการพลังงานของร่างกาย	1
7	โภชนาการกับเด็กวัยเรียน	1
8	อาหารกับสุขภาพ	1
9	โทษของการขาดสารอาหาร	1
10	สารเจือปนในอาหาร	2
รวม		14

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง อาหารกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับผังความคิด จำนวน 10 แผน รวม 14 ชั่วโมง แต่ละแผนประกอบด้วย ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับผังความคิด ประกอบด้วย 5 ขั้น ดังนี้ 1. ขั้นสร้างความสนใจ(Engagement) 2. ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) 3. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) 4. ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) 5. ขั้นประเมิน (Evaluation)

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาโครงสร้าง และองค์ประกอบ ตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสม แล้วนำข้อปรับปรุงมาแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่อง

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสม

ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1.6.1 นายสุบัณฑิต ศิริวัฒน์เมฆานนท์ ศษ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสาธิตพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1.6.2 นางนรุพร สังข์ทอง ศษ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหัวแหล่โพหนองประชานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

1.6.3 นางสุกัญญา วีระพลศิลป์ ศษ.ม. (สาขาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1.6.4 นางอัมพร บุษราคัม ศษ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอนวิทยาศาสตร์) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1.5.5 นายสาธิต วัฒนา ศษ.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะการสอนวิทยาศาสตร์) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาฝายนาโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert ; บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4 คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3 คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2 คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

การแปลความหมายโดยนำค่าเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในเกณฑ์มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในเกณฑ์น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์คุณภาพเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการวิจัย ผลประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-10 ของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าเฉลี่ย โดยรวม 4.41 (ภาคผนวก ค : 125-126)

1.8 จัดพิมพ์เป็นแผนการจัดการเรียนรู้เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการทดลอง

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก ซึ่งมีการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบและวิธีการตรวจสอบหาคุณภาพ

2.1.2 ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู หนังสือเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องอาหารกับการดำรงชีวิต และคู่มือการวัดผลประเมินผล ตามหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1.3 วิเคราะห์เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาหารกับการดำรงชีวิต

2.1.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา และตัวชี้วัด จำนวน 45 ข้อ และจะใช้เป็นแบบทดสอบฉบับจริงจำนวน 30 ข้อ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อหา กับพฤติกรรม การเรียนรู้ และตัวชี้วัด

สาระการเรียนรู้	จำนวนข้อสอบ							
	ความรู้	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	ออกทั้งหมด	ต้องการจริง
1. อาหารและสารอาหาร	2	2					4	2
2. การตรวจสอบสารอาหาร	1			3	1		5	4
3. การตรวจสอบวิตามินซี	1	1				1	3	2
4. สารอาหารที่ให้พลังงาน	1			2	1		4	3
5. สารอาหารที่ไม่ให้พลังงาน	1	1	2	1			5	4
6. ความต้องการพลังงานของร่างกาย		1	2	1			4	3
7. โภชนาการกับเด็กวัยเรียน	2				1		3	2
8. อาหารกับสุขภาพ	1	1	1	1		2	6	4
9. โทษของการขาดสารอาหาร	1	2	2				5	3
10. สารเจือปนในอาหาร	1	1	2	2			6	3
รวม	11	9	9	10	3	3	45	30

2.1.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขสิ่งที่ยังบกพร่อง

2.1.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item Objective Congruence) โดยผู้วิจัย ได้คัดเลือก ข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ไปทดลองใช้ในชั้นเรียนต่อไป (ภาคผนวก ง : 128-129)

2.1.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการพิจารณา ความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิศาลปัญญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 คน ที่เคยเรียน เนื้อหานี้มาแล้ว

2.1.8 นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อใดตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วมาวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อ คัดเลือกข้อสอบเฉพาะข้อที่มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.77 และค่าอำนาจจำแนก (B) ตามวิธีของเบรนนาน (Brennan) ตั้งแต่ 0.24-0.94 และหาค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ของแบบทดสอบทั้งฉบับตามวิธีของโลเวทท์ (Lovett) เท่ากับ .89 (ภาคผนวก ง : 129)

2.1.9 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนที่ความคิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาการเรียนรู้อบรมสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้วัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนที่ความคิด เรื่องอาหารกับการดำรงชีวิต จากนิยามศัพท์เฉพาะ

3.2 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

3.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert ; อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 82) จำนวน 20 ข้อ โดยครอบคลุมองค์ประกอบ ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านสื่อ และด้านการวัดและประเมินผล โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	5 คะแนน
พึงพอใจมาก	4 คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	3 คะแนน
พึงพอใจน้อย	2 คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายมี ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุด
เดิม พิจารณาความสอดคล้อง โดยมีเกณฑ์คะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นวัดความพึงพอใจได้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นวัดความพึงพอใจได้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่วัดความพึงพอใจ

3.6 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามรายชื่อกับความ
พึงพอใจที่ระบุไว้ โดยใช้สูตรหาค่า IC (Index of Congruence) (สมนึก กัททิตยธนี, 2544 : 221) เพื่อ
หาผลรวมของคะแนนในแบบสอบถามแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและ
เทียบเกณฑ์ที่กำหนดพบว่า มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

(ภาคผนวก จ : 138)

3.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้กับ
กลุ่มเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความ
อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านดอนช้าง โรงเรียนพิศาล
ปูลณวิทยา

2. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยชี้แจงหลักการและเหตุผล ให้แก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย
รับทราบ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนที่ผู้กำหนดไว้

3. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อศึกษาความรู้เดิมของนักเรียน แล้วเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำ
แบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต่อไป

4. ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง อาหารกับการดำรงชีวิต โดยใช้การจัด
การเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับผังความคิด กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดอนช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 1 จำนวน 20 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556

5. หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียน เรื่อง อาหารกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับผังความคิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับผังความคิด เรื่อง อาหารกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สูตร E_1/E_2 กำหนดเกณฑ์ 80/80

2. ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.L.) การเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับผังความคิด เรื่อง อาหารกับการดำรงชีวิต เมื่อเทียบกับคะแนนเต็มตามวิธีของ กูดแมนและชไนเดอร์ (Goodman & Schnider)

3. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สถิติ The Wilcoxon signed ranks test

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัด (IOC : Index of item Objective Congruence) โดยใช้สูตรดังนี้ (สมนึก กัททิษณี. 2556 : 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.1.2 ค่าความยาก (p) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายข้อ โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 97)

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ p แทน ค่าความยากของแบบทดสอบ
 R แทน จำนวนคนตอบถูกทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

1.1.3 ค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบเป็นรายข้อตามวิธีของเบรนแนน (Brennan) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 107)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก
 U แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ตอบถูก
 L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ตอบถูก
 N_1 แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์
 N_2 แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือผู้สอบไม่ผ่าน

1.1.4 ค่าความเชื่อมั่นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ
ตามวิธีการของ โลเวทท์ (Lovett) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 112)

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum X_i - \sum X_i^2}{(K-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X_i	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

1.2 แบบสอบถามความพึงพอใจ

1.2.1 ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง
ข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IC : Index of Congruence) โดยใช้สูตรดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 70)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 122)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2553 : 45-46)

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตรดังนี้
(พิชิต ฤทธิจรูญ. 2552 : 186-187)

$$\sigma = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}}$$

เมื่อ σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแผน

3.1 ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง อาหารกับการดำรงชีวิต โดย
ใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับผังความคิด ตามสูตรการหาค่า E_1/E_2
โดยใช้สูตรดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2537 : 494-500)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{N} \times 100}{A}$$

เมื่อ E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดท้ายบท
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดท้ายบททุกชิ้นรวมกัน
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N} \times 100}{B}$$

เมื่อ E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับผังความคิด วิเคราะห์จากคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนเมื่อเทียบกับคะแนนเต็มตามวิธีของ กูดแมนและชไนเดอร์ (Goodman & Schnider) โดยใช้สูตรดังนี้ (เมธิญ์ กิจระการ, 2548 : 31)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

$$E.I. = \frac{P_2 - P_1}{\text{Total} - P_1}$$

เมื่อ P_1	แทน	ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน
P_2	แทน	ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน
Total	แทน	ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สถิติ

The Wilcoxon signed ranks test โดยใช้สูตรดังนี้ (สุทธิวรรณ พีรศักดิ์โสภณ. 2545 : 41)

	d_i	=	$X_i - Y_i$	และ
	T	=	ค่าของ T^+ หรือ T^- ที่มีค่าน้อยกว่า	
เมื่อ	d_i	แทน	ผลต่างระหว่างคะแนน	
	X_i	แทน	คะแนนหลังเรียน	
	Y_i	แทน	คะแนนก่อนเรียน	
	T^+	แทน	ผลรวมของอันดับที่ของ d_i ที่มีเครื่องหมาย +	
	T^-	แทน	ผลรวมของอันดับที่ของ d_i ที่มีเครื่องหมาย -	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY